

MOTTATT

17 AUG 2009

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Vår sak nr: 101/09 BA

Arkivnr: 011

Deres ref:

Dato:14.08.2009

HØRING - TILLEGGSUTREDNING OM KONSEKVENSENE AV FULL LIBERALISERING AV POSTMARKEDET

Nprsk Tjenestemannslag (NTL) ønsker å gi følgende innspill i saken:

I tilleggsutredningen opprettholder SNF som forutsetning at alle de negative økonomiske konsekvensene ved innføring av EUs tredje postdirektiv løses gjennom finansiering fra statskassen. De negative virkningene for det norske samfunnet, for Posten, de ansatte og for kundene, anbefales frikjøpt gjennom statlig støtte i milliardklassen, over statsbudsjettet. I tillegg til at pris, service og kvalitet på Postens tjenester hele tiden vil være under press, vil en slik finansiering gå på bekostning av andre viktige samfunnsoppgaver og velferdsordninger.

NTL mener at dette i tillegg er en farefull og usikker vei å begi seg inn på. Det er enhetsportoene som dekker underskuddet i de ulønnsomme områdene og enerettsområdet gjør det mulig å foreta en slik geografisk krysssubsidiering. Hvis Posten pålegges å opprettholde enhetsportoene uten et enerettsområde vil dette i realiteten føre til at staten subsidierer lavere priser for en markedsaktør eksklusivt, noe verken direktivet eller EUs konkurranselovgivning gir åpning for.

Ansattes lønns- og arbeidsvilkår i postmarkedet ved en liberalisering

Tilleggsutredningen bekrefter at de postansatte/ansatte i postbransjen har betalt en høy pris for liberaliseringen i land som har gjennomført dette, f eks Tyskland og Nederland. De ansattes lønns- og arbeidsvilkår er forringet og rapporten bekrefter at konkurransen har ført til sosial dumping. Erfaringer fra land hvor man har liberalisert postmarkedet viser at de nye tjenesteoperatørene først og fremst konkurrerer ved hjelp av prisen på arbeidskraft. Dette betyr at arbeidstakerne får dårligere lønns- og arbeidsvilkår. Nye jobber i postsektoren er i stor grad dårlig betalt, midlertidig og deltid.

NTL mener at faren er stor for at dette også vil kunne skje i postmarkedet i Norge og vi viser til Postens håndtering av IKEA-kjøringen hvor fast ansatte sjåfører i Posten Norge AS skal erstattes av kontraktskjøring, dvs sjåfører med egne biler (enkeltmannsforetak).

IKEA-kjøringen er bare et av eksemplene innenfor transportbransjen som viser at sosial dumping skjer også i Norge. Vi frykter at postsektoren i større grad vil bli en arena for dette. Erfaring tilsier at en slik utvikling starter blant de mindre aktørene i bransjen og at de store og seriøse

aktørene etter hvert vil tilstrebe tilsvarende vilkår i sine virksomheter, for å kunne konkurrere. Eksempelen med IKEA-kjøringen ovenfor bekrefter denne utviklingen. Postens ledelse toer sine hender og viser til at omleggingen er nødvendig fordi Posten må tilpasse seg forholdene i transportbransjen.

Dessverre er det også slik at noen arbeidsgivere og bedriftseiere utnytter smutthull i lov- og avtaleverket og bruker ressurser på å finne ut hvordan de skal gjøre dette. Vi frykter en utvikling i Norge hvor bedriftene etablerer datterselskap i Norge eller i EU som driver kontraktvirksomhet og at sosial dumping dermed brukes som virkemiddel i konkurransen. Dersom denne utviklingen brer om seg kan neste område som står for tur være postomdelingen.

Tilleggsutredningen bekrefter at liberaliseringen totalt sett ikke fører til flere jobber i postsektoren. Årsaken er at omstilling og effektivisering som følge av nedgang i fysisk post forsterkes av effekten av liberaliseringen og tap av volum og inntekter til konkurrentene i de lønnsomme områdene i landet. Selv om konkurrerende virksomhet til en viss grad kompenserer for dette gjennom rekruttering til nye stillinger, vil dette på langt nær være nok til å nulle ut effekten av bemanningsreduksjonene som Posten Norge AS må gjennomføre.

Konsekvenser for miljøet

Tilleggsutredningen bekrefter at flere aktører fører til økt utslipp av klimagasser. Det er mulig at dette kan begrenses fordi aktørene vil tilstrebe miljøvennlige transportløsninger og vi slutter oss til håpet om at miljøvennlighet kan bli et framtidig konkurransefortrinn utover pris og kvalitet.

Muligheten for finansiering ved kompensasjonsfond

Finansiering av bedriftsøkonomisk ulønnsomme tjenester er en svært sentral problemstilling. Når Postens enerett forsvinner som følge av liberaliseringsvedtaket, forsvinner også enerettsoverskuddet, som i dag er en helt nødvendig og avgjørende finansieringskilde for de bedriftsøkonomisk ulønnsomme tjenestene.

Tilleggsutredningen bringer lite nytt til torgs i forhold til andre måter å finansiere bortfallet av enerettsoverskuddet på. Innad i EU er denne problematikken ikke løst. SNF finner heller ingen gode løsninger på dette problemet, og opprettholder derfor forutsetningen om statlig finansiering (statsstøtte).

Betydning for distriktene

Tilleggsutredningen bekrefter at liberaliseringen vil føre til differensierte priser og at dette vil være en utfordring for postkundene i distriktene.

Rapporten og tilleggsutredningen bekrefter at konkurrerende virksomhet utelukkende etablerer posttjenester innenfor geografiske og produktspesifikke nisjer i land som har liberalisert postmarkedet fullt ut. De største kundene i de største byene har dermed oppnådd lavere priser for de industrielle/masseproduserte brevene, som distribueres i lokale/regionale avgrensede områder. Den kostnadskrevende landsdekkende distribusjonen er ingen konkurrerende tjenesteoperatører interessert i, selv ikke i de befolkningstette landene Tyskland og Storbritannia. Dette har ført til stor prisøkning for privatkunder og små/mellomstore bedrifter.

Etter 16 år med fri konkurranse på postmarkedet i Sverige, er det i realiteten bare en konkurrent til Posten, nemlig Bring City Mail Sweden som er eid av Posten Norge. Bring City Mail har spesialisert seg på industriell post og tilbyr sine tjenester bare til de største kundene i og rundt

de store byene Stockholm, Gøteborg og Malmø. Det er utelukkende de største kundene som har tjent på dereguleringen i Sverige. Bring City Mail Sweden har ikke vært noen økonomisk suksess verken for nåværende eier Posten Norge, eller for tidligere eiere som har gått konkurs i tur og orden. Posten Norge har pumpet inn store summer i selskapet og priskrigen mellom Posten Sverige og Bring City Mail Sweden har ført til at ingen av dem tjener penger i markedet de konkurrerer i.

Ved å åpne det norske postmarkedet for full liberalisering, er det distriktene og spesielt de næringsdrivende der, som blir de store taperne. Lavere pris som følge av konkurranse vil bare komme i de tett befolkede områdene. Prisforskjellen som oppstår vil svekke mulighetene for bedrifter i distriktene til å konkurrere med næringsliv i sentrale strøk. Svekkelsen av lokalt næringslivs muligheter rammer i neste omgang bosetningsgrunnlaget i distriktene negativt.

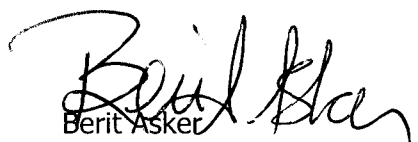
NTLs konklusjon og anbefaling

Vi mener at posttjenestene i Norge er, og fortsatt skal være, en viktig del av landets infrastruktur for blant annet å opprettholde næringsliv og bosetting i distriktene. For å sikre dette er det viktig med politisk styring slik at markedskreftenes frie spill ikke fører til at effektene bare tas ut i befolkningstette områder og på bekostning av næringsliv og bosetting i distriktene.

Forbundet mener at man i Norge bør videreføre en politikk som sikrer alle deler av landet gode og rimelige posttjenester på like vilkår. Vi går derfor mot å implementere EUs tredje postdirektiv i sin nåværende form. Vår tilråding er at regjeringen enten søker å endre direktivet radikalt eller gjør bruk av reservasjonsretten som EØS-avtalen gir muligheten til.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Turid Lilleheie

Berit Asker

